

Anatomie ideální kabelky

Bakalářská práce

Studijní program: B3107 – Textil

Studijní obor: 3107R006 – Textilní a oděvní návrhářství

Autor práce: **Emma Fačkovcová**

Vedoucí práce: Mgr.art. Zuzana Veselá

Anatomy of an ideal bag

Bachelor thesis

Study programme: B3107 – Textil

Study branch: 3107R006 – Textile and Fashion Design - Textile and fashion design
(Liberec)

Author: **Emma Fačkovcová**

Supervisor: Mgr.art. Zuzana Veselá

Zadání bakalářské práce

Anatomie ideální kabelky

Jméno a příjmení: **Emma Fačkovcová**
Osobní číslo: T16000177
Studijní program: B3107 Textil
Studijní obor: Textilní a oděvní návrhářství
Zadávací katedra: Katedra designu
Akademický rok: **2018/2019**

Zásady pro vypracování:

1. Rešerše na téma historie a vývoj kabelek.
2. Ikonické kabelky a tvary.
3. Potřeby nositele a kabelky určující její tvar – hledání tvarů a tvorba návrhů.
4. Tvorba kolekce kabelek.
5. Fotodokumentace.

Rozsah pracovní zprávy: 25 s.
Forma zpracování práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

WILCOX Claire. Accessories Bags. Vyd. 1. United Kingdom: Thames&Hudson, 2017. ISBN 978-0-500-519373-0

KYBALOVÁ Ludmila. Dějiny odívání: Barok a rokoko. Praha: NLN – Nakladatelství Lidové noviny, 2009. ISBN 978-80-7106-142-7

LIPOVETSKY Gilles. Říše pomíjivosti. Vyd.1. Praha: Prostor, 2002. ISBN 80-7260-063-X

Vedoucí práce: Mgr.art. Zuzana Veselá
Katedra designu

Datum zadání práce: 5. října 2018

Předpokládaný termín odevzdání: 18. dubna 2019

Ing. Jana Drašarová, Ph.D.
děkanka

V Liberci 5. listopadu 2018

Ing. Renata Štorová, CSc.
vedoucí katedry

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském zejména §60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že texty tištěné verze práce a elektronické verze práce vložené do IS STAG se shodují.

17. 4. 2019

Emma Fačkovcová

Poděkování

Děkuji mé vedoucí práce Mgr.art. Zuzaně Veselé za odborné vedení, pomoc a cenné rady, které mi poskytla při vypracování bakalářské práce. Stejně jí a doc. ak. mal. Svatoslavovi Krotkému patří poděkování za vedení ateliéru během celého studia.

Děkuji Bc. Ondřejovi Ludínovi za pomoc při zhotovování bakalářské práce, za dlouhé hodiny, které s námi strávil v dílně, potřebnou kritiku a ochotnou pomoc.

Děkuji mým rodičům za podporu ve studiu a všem, kteří mi byli při studiu podporou a těšili se z mé práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá hledáním ideálních anatomických tvarů kabelek a tašek na různé použití, které funkčně slouží svému nositeli. V tématu je rozpracovaná problematika funkčnosti, praktičnosti, trvanlivosti a kvality těchto každodenních produktů. V praktické části jsou hledané ideální tvary, způsoby používání, stejně i výrobní zpracování. Závěrečným výsledkem je kolekce kabelek a batohů.

Klíčová slova: kabelka, taška, batoh, tvar, anatomie, funkční

Abstract

This Bachelor thesis is focused on finding ideal anatomical shapes of bags for different purposes, functionally serving their carrier. The topic deals with the question of functionality, handiness and long lasting quality of such daily use products. Practical part is searching for these ideal shapes, ways of use and production. The final outcome is a handbag and backpack collection.

Key words: handbag, bag, backpack, purse, shape, anatomy, functional

Obsah

1	Úvod.....	7
2	Stručná história a vývoj kabeliek.....	9
2.1.	Stredoveká kabelka.....	9
2.2.	Renesančná a baroková kabelka	10
2.3.	Rokoko, klasicizmus a romantizmus	11
2.4.	Vplyv cestovania	13
3	Ikonické tvary a kabelky	18
3.1.	Dizajnérske kabelky	19
4	Potreby nositeľa a kabelky určujúce jej tvar - hľadanie tvarov a navrhovanie	25
4.1.	Výtvarná inšpirácia	27
4.1.1.	Dušan Jurkovič.....	28
4.1.2.	Grand Hotel Kempinski High Tatras	29
5	Tvorba kolekcie kabeliek	31
5.1.	Model 1	31
5.2.	Model 2	33
5.3.	Model 3.....	34
5.4.	Model 4.....	36
5.5.	Model 5.....	37
5.6.	Model 6.....	39
6	Fotodokumentácia.....	40
7	Záver	45
8	Použitá literatúra.....	46

1 Úvod

Cieľom tejto bakalárskej práce je vytvoriť kolekciu kabeliek, ktoré sú funkčné, praktické a v trvácnom prevedení. Zaoberať sa otázkou čo je v ohľadoch kabelky, či tašky ideálne pri jednotlivých príležitostiach použitia.

Prvotnou motiváciou zaoberať sa touto témou bol môj osobný problém a hon za nájdením “tej” kabelky, ktorá so mnou prežije každodennú cestu do školy so zošitmi a obedom, cestu do práce občas s notebookom, občas s požičanými knihami z knižnice. Kabelka, na ktorej po pol roku aj napriek ohľaduplnému zaobchádzaniu neuvidím rozpadávajúce sa ramienka či odraté dno. Z ideí kabelky do školy sa postupne stala predstava ruksaku, avšak ani ten najružovejší či najelegantnejší Eastpak vtedy tak nejak nebola moja vec. Chcela som niečo kde nemusím pero hľadať 15 minút, sklenená fľaša na vodu mi pri chôdzi necinká a ja nevyzerám ako alkoholik a hlavne nemusím každých 30 sekúnd kontrolovať či mi z nej niečo nezmizlo lebo sa nedá poriadne zatvoriť. Asi som chcela niečo nereálne.

Ďalším mojím nereálnym želaním bola kabelka, ktorú si vezmem večer do mesta a okrem peňaženky sa do nej vojdú aj kľúče od domu, telefón, parfum, rúž so zrkadlom, hrebeň, slúchadla, vreckovky a žuvačky a stále bude dostatočne malá aby som s ňou mohla celú noc bezstarostne fungovať.

Situácia, v ktorej som bola opäť “obeťou” neúnavného hľadania “tej” tašky boli krátke výlety. Aj napriek pomyselnému PhD. z balenia sa, ktorý som si udelila, do menších tašiek či ruksakov som nebola spokojná, nakoľko všetky tieto úložné objekty zrazu dostávali čudné opuchnuté tvary a ja som počas celej cesty trýpla či niečo vypadne alebo som vždy potrebovala niečo čo bolo práve na spodku tašky.

Postupne som si všímala, že nie som jediná kto bojuje s tým, že obchody ponúkajú to čo je aktuálne moderné a nikoho asi nezaujímá že si svoje veci rada v taške zatvorím a ja si nakoniec kúpim niečo čo je kvalitou trvácne asi ako igelitka. Tá červená, polopriesvitná, ktorú donedávna dávali všade zadarmo. Hlavné mottom mojej tvorby teda bolo – akokoľvek plná ale vyzerá poloprázdna.

Úvodná časť tejto bakalárskej práce sa zaoberá vývojom kabeliek a ich významom v historickom kontexte. Ako sa z vrecka na šatách vyformovala kabelka na plece či do ruky. Nasledujúca časť sa zaoberá kabelkami v súčasnom pojatí, konkrétne ikonickými kabelkami a tvarmi, ktoré sú dnes už vžitú. Ako sa vyvinuli, čo podnietilo ich vznik a prečo sú tieto tvary tak úspešné. Isté ikonické kabelky stoja na základni návrhárskych domov či osobností, ktoré ich nosili. Avšak aj na politickej či dobovej situácii, ktorá si vyžiadala nové funkcie pre nositeľku či nositeľa.

Tretia časť – potreby nositeľa a kabelky určujúci jej tvar sa zaoberá skúmaním mojich vlastných či cudzích potrieb a čo od tejto ideálnej kabelky vlastne vyžadujem. Využíva poznatky od môjho okolia – odpovede na otázku: čo je pre teba ideálna kabelka, prípadne ruksak? Nakoľko tieto produkty nemajú slúžiť iba mne ale aj všetkým ľuďom s podobnou skúsenosťou ako mám ja. Výsledkom tohto skúmania je kolekcia kabeliek ideálnych tvarov a funkčných vlastností. Zdokumentovala som celú jej tvorbu od myšlienkových procesov po tie výrobné vo fotodokumentácii.

2 Stručná história a vývoj kabeliek

Nasledujúce kapitoly čerpajú prevažne z kníh Bags od Claire Wilcox [1], Doba turnýry a secese od Ludmily Kybalovej [2] a z poznatkov z predmetu Dějiny oděvní kultúry s Ing. Renátou Nemčokovou.

2.1. Stredoveká kabelka

Ranná história kabeliek sa neoddeliteľne spája s opaskom ako dôležitou súčasťou stredovekého odevu. Opasok bol tvorený šnúrou alebo látkovým pruhom a voľne visel na páse a riasil odev. Okolo 15.storočia sa u žien opasky stali dômyselným doplnkom, bohato zdobeným a často až sťahujúcim. Tie najdrahšie boli vyrobené zo vzorovaného hodvábu s kovovým zakončením a sponami. Neskôr z opasku viseli pripevnené praktické ako aj dekoratívne predmety ako napríklad ruženec, modlitebné knižky, vrecko na peniaze, prípadne dýka či šijacie potreby.

Aj keď zo stredovekého obdobia prežilo len malé množstvo kabeliek, ich vizuálne podoby poznáme z iluminácií, vyrezávaných podobizní a mosadzných hrobiek v kostoloch. Nádoby na maličkosti a peniaze boli vždy súčasťou svetského odevu mužov aj žien 13. a 14.storočia keďže v tomto období ešte neboli na odeve vrecká. Mešce nosili prevažne muži a to upevnené v strede alebo na kraji opasku. Boli vyrobené z mäkkej kože alebo látky a uzatvorené klapkou a kvôli bezpečnosti prišité k opasku. Alternatívou bolo *liripipe* – predĺženie pánskeho látkového špicatého klobúku (obr.1), ktoré mohlo fungovať ako mešec na peniaze uviazaný k špicu klobúku. Ako visiaca taška mohli poslúžiť aj veľmi široké rukávy.

Obrázok 1 – klobúk *liripipe* [3]

2.2. Renesančná a baroková kabelka

V anglosaskom období sa používali tašky z mäkkej kože alebo látky našité na kovový rám s horným zapínaním, ktoré sa objavujú opäť v 14. a 15.storočí. Tiež viseli z opasku a používali sa ako hracie vrecká, či na jedlo pre sokolov. Z tohto obdobia sa zachovali aj vypracované vrecká na peniaze alebo kabelky na dlhodobé používanie.

Vplyvom meniacej sa módy sa dámsky aj pánsky odev rozšíril v bokoch a mešce na opaskoch preto vyšli z módy. Muži ich nahradili koženými vreckami všitými do bokov nohavíc a ženy začali nosiť maličké kabelky visiace na dlhých strapcových šnúrkach skryté v záhyboch sukne. Peňaženky boli jednoduché a malé vrecká, bohato zdobené a s dvojitým strapcovým sťahovaním. Vyskytovali sa tiež kruhové s kovovým rámom a zatvárali sa západkou alebo zacvaknutím.

Na dvore Ľudovíta XIV. sa mení uniforma francúzskeho dvora. Bol vytvorený nový typ kabátu *justaucorps* s predĺženými šosmi, so zvýrazneným pásom. Ako taký bol pôvodne súčasťou vojenskej uniformy. Predstavoval vrchné aj spodné oblečenie, nenosil sa k nemu ani plášť a v predĺžených šosoch boli umiestnené všité vrecká, ktoré dovtedy neboli súčasťou bežného odevu.

2.3. Rokoko, klasicizmus a romantizmus

Po väčšinu 18.storočia boli dámske sukne veľkoryso plné a teda vhodné na priestranné vrecká ktoré sa v nich skrývali. Vrecká boli oddelenou časťou sukne. Boli ploché, pretiahnutého tvaru, vyrábané v páre, zaviazané okolo pása a umiestnené nad spodničkou. Dostať sa do nich dalo vďaka postranným výpustkom alebo dieram na sukni. Boli funkčné, hlboké a priestranné z pevného materiálu avšak bohato a dôkladne zdobené aj keď ich nikto nevidel. Podľa vreciek sa často pomenovávali aj predmety, ktoré sa v nich nosili. Vznikli tak vrecková kniha, puzdro či vreckovka.

Priestranné pracovné tašky boli dôležitým zdomácneným doplnkom 18.storočia. Ich ozdobnosť sa menila podľa módy, avšak jednoduchý strih dvoch látkových štvorcov zostával nezmenený. Tieto tašky museli byť veľké aby uniesli klobkú farbenej česanej vlny, ktorou dámy pletli a vyrábali sa z ľanu alebo bavlny. Nástroje na šitie, často dekoratívneho charakteru sa nosilo v menších taškách alebo valcoch v bočných vreckách pracovných tašiek. Z toho sa vyvinuli rozčlenené kazety na šijacie potreby.

Novým módnym doplnkom 18.storočia bola pre dámy taštička, malá ozdoba na drobnosti a milodary. Často šlo o ručne vyrobený predmet, spájajúci výšivku a pošívanie korálikmi a kameňmi. Dostala pomenovanie pompadourka a nosila sa v ruke, na zápästí alebo vo vrecku. Vyvinuli sa rôzne uzlované a sieťované a neskôr háčkové kabelky. Sieťovalo sa z hodvábných, ľanových či vlnených alebo bavlnených nití.

Neoklasicistický obtiahnutý strih šiat konca 18.storočia si vyžiadali nosenie objektov v ruke alebo v taštičke, keďže vrecká na šatách neboli móдне vzhľadom na antiku inšpirovaný štýl jednoduchých sukni. Pás bol zvýraznený príliš vysoko aby bolo upnutie vreciek možné. Ženy teda čelili problému s hľadaním miesta na uloženie kabeliek a vejárov. Využívali na ne najmä uzlované a pracovné tašky kde si spolu s vreckovkou a vonnou nádobkou ukladali kabelky *reticules*. Postupne sa začínajú meniť podľa rôznych príležitostí – do divadla, na vejár, na toaletné potreby či ručné práce.

Reticules dostávali rozličné tvary od predĺžených oválnych po kosoštvorcové. Hladká strana bola plochou pre výšivku, maľbu, koráliky či iné zdobenie v neoklasicistickom štýle s architektonickými či florálnymi vzormi. Jednoduchosť samotného odevu nechávala priestor doplnkom ako dekoratívne prvku a preto estetická funkcia prevažovala nad tou praktickou. Zmenšujú sa dokonca tak, že sa pomocou malého retiazku pridržia len na prstoch alebo pripínajú k slnečníku. Okrem iných vecí sa v nich nachádzal rúž, púder na tvár, vejár, peňaženka, vonná nádoba, peniaze, vreckovka či vonné soli.

Jedným z dámskych šperkov bola tzv. *châtelaine* – kovová ozdoba zavesená v páse (obr. 2). Bola tvorená viacerými retiazkami na ktorých viseli jednotlivé predmety ako nožnice, vankúšik na špendlíky, kľúče, zápisník, voňavka či peňaženka. Vo francúzštine toto slovo znamená hradná dáma a aj keď sa jednalo o dekoračný predmet pomáhala to pani domu hlavne v jej každodenných povinnostiach.

Obrázok 2 – *châtelaine*, kovová ozdoba v páse so zavesenými predmetmi na každodenné použitie [4]

2.4. Vplyv cestovania

V 19. storočí sa cestovanie stalo prístupnejšie. Rozšírením vlakových tratí ľudia začali cestovať pre vlastné potešenie. Keď sa víkendové pobyty a cestovanie vlakom stalo bežné vzrastal tiež dopyt po príručnej batožine. Prvá kabelka, akú poznáme dnes sa postupne vyvinula z batožiny a kufrov, v ktorých si bohaté cestujúce ženy vozili šaty a kostýmy. Používali sa pevnejšie, kožené tašky sedlového tvaru s pevným zapínaním. Rovnako ako aj mnoho iných predmetov, si ľudia tašky vyrábali aj doma z látok s pomocou návodov v časopisoch. Vzhľad batožiny sa menil s vývojom vlakového cestovania, napríklad veľké kufre z konca 19. storočia majú rovný vršok aby sa dali na seba skladať.

Až na prelome 19. a 20. storočia sa formuje klasická dámska kabelka. Má podobu veľkej peňaženky, s pevným uzáverom alebo len sťahovaním na šnúrku. Na ramene visiaca kožená kabelka s dlhým uškom bola znakom vysokého sociálneho postavenia. Totižto dáma voľného času nenesie nič iné než malú kabelku v ruke, jej služobníctvo sa stará o ostatné.

Ženy 20. storočia, ktoré sa začínajú viac angažovať vo verejnom živote začínajú nosiť z praktických dôvodov rôzne kabelky na rôzne udalosti. Vnútro kabelky musí znieť kozmetiku, peniaze, ďalekohľad do opery, vejár a neskôr aj cigarety. Spracovávanie kože a kovových komponentov sa spriemyselnilo a tým sprístupnilo väčšiemu množstvu ľudí.

Kožená kabelka sedlového tvaru sa nosila výlučne počas dňa vonku a symbolizovala akúsi novo nájdenu slobodu a nezávislosť žien. Kabelka poskytovala útočisko z verejného života, často obsahovala zrkadlo, v ktorom sa dal skontrolovať vzhľad, nalíčiť sa či sledovať niekoho v pozadí. Súkromie sa stalo prvoradým, ukazovať svoje veci ako so *châtelaine* nebolo za potreby. Kabelka bola odvtedy nevyhnutná pre novú spoločenskú vrstvu pracujúcich a cestujúcich žien. Na rozdiel od mužov s objemnými vreckami v odevu, ženy majú od tejto doby jednu ruku pevne na kabelke.

Časopisy popisujú kabelky na každú udalosť od pevných kožených kabeliek po sťahujúcu kabelku so zabudovaným zrkadielkom. Začali sa opäť predávať kabelky inšpirované orientom čo odzrkadľovalo záujem o chinoserie, či návrhy Paula Poireta inšpirované Ballet Russes. Vyšperkované rámy, strapcové ramienka, vyšívaná látka nazberaná do strapca, ktorý takmer zametal zem či koráľkové kabelky s čínskymi a japonskými scénami odzrkadľovali posadnutosť orientalizmom. Pôvabné kabelky z kovových sieťok boli luxusné výrobky klenotníkov. Vďaka spoločnosti Whiting & Davis sa stali prístupnejšie. Whiting & Davis fungovali od roku 1876 a v roku 1912 zaviedli strojovú výrobu kovových sieťok, ktoré sa dovtedy vyrábali celkom ručne. Strojová výroba bola cenovo prístupnejšia, čistejšia s menej chybami. Mohla sa preto potlačiť rôznymi vzormi. Obľúbená bola najmä potlač v štýle art deco. Vďaka spoluprácam so slávnymi návrhármi, ako Elsa Schiaparelli alebo Paulom Poiretom sa stali atraktívnym módnym tovarom a aj dnes sú veľmi cenené najmä u zberateľov.

Vplyvom prvej svetovej vojny sa potreby ľudí menili a s nimi aj vzhľad kabeliek. Šatník začiatku 20.storočia si vyžadoval pomoc služobníctva, ktoré si však veľa ľudí počas vojny nemohlo dovoliť. Kabelky boli nevyzdobené a seriózne. Nachádzal sa v nich manikúrový set, ceruzka, háčik či pilník. S blížiacim sa koncom vojny sa rozšírila kožušina. Francúzsky návrhár ruského pôvodu Erté, navrhol luxusný kožušinový plášť a krátko na to sa objavili aj kožuštinové kabelky. Tieto kabelky sa navyše dali vyrobiť zo zvyškovej kožušiny či prerábaného kabátu. Kabelky neladili s odevom ale dostali dekoratívny charakter. Kvetinová kabelka či peňaženka mohla byť pripnutá na živôtik a predstavovala kyticu kvetov. Vyrábali sa kabelky v tvare motýľov, zo pštrosích pier so strapcami a rukávové kabelky z vyšívaného semišu zavesené na zápästí s vreckovkou zastrčenou v rukáve.

V 30. rokoch sa nosili rámové kabelky s uchami a listové kabelky. Tento dlhý, elegantný tvar kabelky do ruky ladil so súčasťou odevnou siluetou 30.rokov. Rovnako ako vtedajší ženský odev i vzhľad kabelky bol ovplyvnený art decom, zdobením veľkými gombíkmi, prackami či ozdobným tvarovaním. Mnoho kabeliek bolo vytvorených z exotických materiálov ako hadia, krokodíla či jašterica koža. Peňaženky sa začali vyrábať aj z nového materiálu, prvotný plast Bakelit sa vyrábala totiž v hárkoch, čo sa na výrobu peňaženky hodilo. Rozkvet plastov umožnil lacnú

masovú výrobu materiálov, ktoré pripomínali korytnačinu a slonovinu a dalo sa s nimi ľahko manipulovať.

Estetická funkcia sa dopĺňala s využívaním nových technológií a materiálov ako chróm, konštrukčné sklo, či rôzne lesklé plasty. V odevoch sa začali používať zipsy, pre docielenie tesnejšieho padnutia odevu a následne sa objavili aj v kabelkách. Vznikol nový denný vzhľad, ktorý bol sofistikovaný, šikovný a koordinovaný. Kabelky mali funkčný ako aj dekoratívny charakter. Kozmopolitný vzhľad spájaný s leteckou dopravou či výletnými jachtami ovplyvňoval dizajn kabeliek. Niekedy doslova a vznikali dokonca aj kabelky v tvaroch áut a lietadiel. Kabelky boli navrhované módnymi návrhármi popredných módných domov.

Kabelka 40.rokov naberá na funkčnosti. Objavuje sa dvojité rukoväť, kontrastné prešívanie, zapínanie na zips, väčšie rozmery. Vďaka ramienku, ktoré ladí s praktickým odevom naberá aj na všestrannosti. Po prvé sa pevné dlhé uchá objavili u Elsy Schiaparelli, evokujú skôr pracovné aktovky a majú vojenský šarm. Kontrastujú s nimi kabelky z exotickým kožušín, predávané najmä v USA. Problém nedostatku kože riešili tiež lykom z rafie a dreva. Vrátili sa aj podomácky vyrobené či prerobené kabelky imitujúce návrhy iných značiek.

50.roky boli obdobím, keď sa Európa zotavovala z vojny a znovu budovala. Preto aj samotný vzhľad jednotlivca a reprezentovanie samého seba bolo prioritou. Rozvoj technológie z obdobia vojny sa preniesol do priemyslu a tak isto aj do módného. Vznikli mnohé novinky ako napríklad plexisklové kabelky. Will Hardy vytvoril kolekciu tvrdých priehľadných kabeliek krabicových tvarov, z plexiskla. Značky sa začali špecializovať na výrobu kabeliek a tašiek. Tiež sa rozšírila zákazková výroba. Kabelka boli zrazu dostupné všetkým a s umývateľným plastom sa aj pastelové odtiene stali dostupnejšie.

V 60.rokoch sa aj naďalej používali plasty. Aj keď v nižšej kvalite, ladili k op-artovej geometrii a lesku kozmického veku. Prišla éra mládežníckej módy a s ňou sa vrátila kabelka s dlhým uchom. Najskôr malá na dlhých tenkých ramienkach odpovedajúca vzhľadu minisukieň. Boli tu psychadelické vzory, kvetinová potlač a koncom 60.rokov sa objavujú veľké, látkové tašky. Vrátili sa aj kovové sietky ale v

industriálnom futuristickom nádychu. Ku koncu desaťročia sa objavujú aj prvé retro kúsky. Tradičné, obnosene vyzerajúce doktorské kabele a gobelínové cestovné tašky z 19.storočia, strapce, koráľkové zdobenie a semišové tašky na rameno ladili s kultúrou hippies. Vrátili sa veľké kabelky na rameno, boli väčšie, plnšie a ťažšie, mali mnohé vrecká a zipsy, vďaka ktorým sa ženy v novej dobe feminizmu zdali byť pripravené na všetko.

Kabelky ktoré sa javili individualisticky a ručne vyrobené boli odsunuté stranou aby uvoľnili miesto pre vyzývavo drahé, na prvý pohľad identifikovateľné ikony, a to aj napriek tomu, že značka Gucci vo svojej reklame z roku 1968 tvrdí: “Uvedomujeme si, že Gucci nemôže diktovať osobný štýl... vy sami si budete môcť vybrať štýl, ktorý sedí vášmu osobnému vkusu.” Na rozdiel od kabelky 50.rokov, ktorá si svoje postavenie musela vybojovať, tieto kabelky naštartovali posadnutú túžbu po móde, ktorá sa stala vážne nasledovaná. Sila štýlu ulice v 70.rokoch narastala v prospech proti ústavnej módy až do 80.rokov. Toto desaťročie bolo érou značiek, výraznou módou a nápadnými doplnkami. Kabelky spájali zdanlivo rozdielne prvky a to súlad s prírodou a inštinkt k životu v industriálnom mestskom svete.

Značky ako napríklad Mulberry symbolizovali módu kabeliek inšpirovanú vidieckym odevom aj keď sa ich kabelky nosili častejšie v mestských oblastiach. Vzrástol záujem o zdravie a šport a novým doplnkom sa stali športové tašky a obuv, ktoré ovplyvnili aj vysokú módu. Technológie začali byť stále väčšou súčasťou denného života čo tiež ovplyvnilo vzhľad pracovnej kabelky. Horúčkovite sa v každodenných predmetoch hľadal systém a poriadok a jednotlivé časti sa zmenšovali. Donna Karan v americkom Vogue v roku 1988 vysvetľuje riešenie extrémne ťažkej kabelky – systémy ukladania, malá večerná kabelka schovaná v dennej kabelke, kožený ruksak rozkladajúci váhu medzi ramenami, alebo na obed v meste malá kabelka na rameno. Kabelky s architektonickými tvarmi a detailmi, okamžite pútajúce pozornosť určili štandard aj kabelkám, ktoré sa nosia dnes. Niektoré boli luxusným symbolom kvality a investície, iné sa neustále menili a napodobňovali podľa popredných značiek čo vyvolalo súťaživosť na trhu.

Rozšírenými sa stali aj ruksaky, najprv ako dámsky doplnok a až neskôr ako unisexový prvok.

Začiatkom 90.rokov sa všade objavovali malé kabelky s logami značiek alebo len samotnými iniciálami. Vyrábalo sa veľa napodobením, ktoré bolo len ťažko rozoznať od originálu. Obchodné siete odevných butikov začali predávať doplnky vo vlastnom osobitnom štýle a výrobné dielne, najmä vo východných krajinách znižovali náklady na výrobu kožených kabeliek a stali sa tak prístupnejšími. Módni návrhári na prehliadkové móla uvádzali okrem odevov aj doplnky ako kabelky, klobúky, topánky, ktoré vzbudzovali rozruch a následne aj predaj produktov.

Ruksak bol stále populárny svojim mladistvým vzhľadom. Stal sa praktickým a pohodlným symbolom minimalistického, moderné poňatia módy konca tisícročia. Muži, ženy, študenti, turisti či bezhlavý nasledovatelia módy, všetci si z množstva ruksakov dokázali vybrať. Kabelky zostali malé a tvárne, dokonca často nosené na krku ako nejaká trofej. Členitosť a premenlivosť boli základné mottá a práve preto keď módni návrhári začali navrhovať kabelky a doplnky, tak aj značky, ktoré sa doteraz zaoberali tvorbou doplnkov začali navrhovať oblečenie. Doplnky sa stali dôležitou súčasťou módy a luxusné večerné kabelky svojim pôvabom pozdvihli akýkoľvek odev.

3 Ikonické tvary a kabelky

Aj napriek estetickým vlastnostiam, kabelka musí spĺňať funkčné vlastnosti. Zrejme aj preto sa podobné štýly opakujú až do dnes. Medzi vžitú tvary kabeliek a tašiek, ktoré sa vyrábajú v nespočetných variáciách patria:

baguette bag malá kabelka obdĺžnikového tvaru, ktorá sa dá nosiť pod pažou ako bageta.

Bucket bag kabelka pripomínajúca vedierko, otvárajúca sa navrchu s ramenným popruhom.

Clutch malá večerná kabelka bez uška, držaná v ruke alebo pod pažou

Collarbox bag kabelka tvarovo odvodená od krabice na uschovávanie pevných límco

Crossbody bag kabelka s dlhým pútkom nosená cez jedno plece a umiestnená na opačnej strane tela

Duffel bag valcovitá taška typicky so zipsovým zapínaním

Hobo bag veľká, ovisnutá taška, často v tvare polmesiaca so stredovým zapínaním a ramenným popruhom

Lettercase plochá kabelka štvorcového alebo obdĺžnikového tvaru s klapkou uzatvárajúcu ju ako obálka

Messenger bag veľká kabelka s dlhým popruhom nosená naprieč telom, kuriérska taška

Minaudière luxusná malá večerná kabelka považovaná za šperk, masívneho pevného tvaru ozdobená drahými vzácnymi materiálmi

Portmanteau priestranná taška na cestovanie. Doslovne, taška nesúca plášte

Rucksack praktická taška s ramennými popruhmi, nosená na chrbte

Saddle bag kabelka s dlhým popruhom, zaoblená na dne a klapkovým zapínaním, nosená naprieč telom. Odvodená od tašiek zavesených na konských sedlách, vďaka čomu je často podobne zdobená.

Satchel kabelka nosená na pleci s klapkovým zapnutím, odvodená od aktoviek na školské knihy.

Tote bags, Shopper nadrozmerná kabelka, bez zapínania s dvomi uškami [1]

3.1. Dizajnérske kabelky

Hermès

Zakladateľ Thierry Hermès bol nemeckého pôvodu a značku založil v roku 1837 s cieľom vyrábať popruhy a uzdy na kone európskych šľachticov. Značka predstavila jazdeckú výstroj a od roku 1900 ponúkala tašky zákazkovej výroby, špeciálne navrhnuté pre jazdcov aby si svoje sedlá nosili so sebou. V roku 1918 predstavili prvú koženú golfovú bundu so zipsom vyrobenú pre princa Edwarda. Od roku 1924 rozšírili svoju pôsobnosť do USA a v 30. rokoch predstavili ich až dodnes najznámejšie produkty ako napríklad koženú kabelku *Sac à dépêches* v roku 1935, neskôr premenovaná na *Kelly* (obr.3) podľa princeznej Grace Kelly ktorá ju často nosila, či *carrés* štvorcové šatky v roku 1937. Ďalšou ikonickou kabelkou tejto značky je *Birkin*, (obr. 3) pomenovaná po anglickej herečke Jane Birkin, ktorá si sťažovala na svoju Kelly kabelku a pripadala jej nepraktická na každodenné použitie. Podieľala sa aj na navrhovaní tejto kabelky, ktorú podľa nej pomenovali.

Obrázok 3 – Kabelka vľavo Hermès *Birkin*, vpravo model *Kelly* v oranžovej farbe typickej pre značku Hermès. [5]

Louis Vuitton

Louis Vuitton založil svoju firmu v roku 1860 v Paríži, jeho syn Georges v roku 1885 založil filiálku v Londýne. Neskôr na to začali svoje pôsobenie v zámorí. V roku 1889 na Svetovej výstave v Paríži získal Vuitton zlatú medailu za svoju prácu. Tá sa spočiatku sústredila na cestovné tašky a kufre, ktoré boli pevné a nepremokavé. Koncom 19. storočia sa cestovanie stalo súčasťou bežného života vyšších spoločenských vrstiev. Potrebovali preto praktickú, solídnu a pritom elegantnú batožinu. Pre túto značku sú typické kufelky a cestovné tašky, ktoré nie sú zámerne módné ale najmä symbolom kvalitného prevedenia a v roku 1896 sa stala prvou firmou, ktorá zaviedla logo ako označenie svojho remeselného spracovania. Prvá taška *Keepall* bola navrhnutá na víkendové cestovanie v 20. rokoch. Neskôr, zmenšená verzia bola *Speedy*. O ešte menšiu kufelkovú verziu si zažiadala Audrey Hepburn, ktorá ju v 60. rokoch preslávila. [2]

Obrázok 4 – Vľavo model *Keepall Bandoulière* [6], vpravo model *Speedy 30* [7]

Gucci

Guccio Gucci sa narodil vo Florencii v roku 1881. Prvý butik založený v roku 1921 bol známy svojou kvalitou kožených výrobkov a precíznej remeselnej zručnosti.

Inšpiroval sa batožinou aristokratov, ktorú vídal počas pracovania v londýnskom hoteli Savoy.

Jeho prvá ikonická kabelka *Bamboo* (obr.6), ktorá dnes existuje vo viacerých variantoch vznikla v roku 1947 a bola výsledkom nedostatku materiálu vo vojnovou období s rukoväťou z bambusu. Jej dizajn naberal na popularite a vzor bambusu sa začal objavovať aj na šatkách či šperkoch značky Gucci. *Fifties Constance* bola ďalšia ikonická kabelka tejto značky. V 60.rokoch ju však premenovali na *Jackie* podľa Jackie Onasis, ktorú s ňou často fotografovali, čo pre značku fungovalo ako skvelá reklama. *New Jackie*, moderná interpretácia pôvodnej kabelky bola na trh uvedená v roku 2009.

Obrázok 6 – vľavo model *Bamboo* v prevedení v pštrosej koži, vpravo model *Jackie* [8] [9]

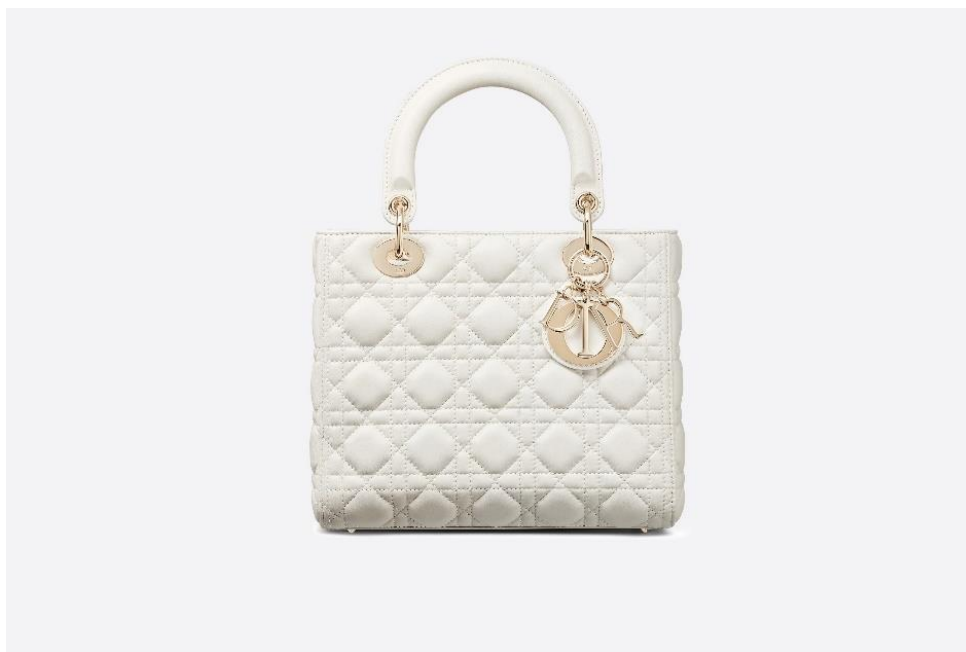
Chanel

V 50.rokoch vznikla jedna z najikonickejších kabeliek, ktorá je odvtedy neustále kopírovaná a napodobňovaná. Podľa dátumu vzniku – február 1955 dostala názov Chanel 2.55 (obr. 7). Coco Chanel ju vymyslela pre ženy, ktoré chceli mať na spoločenských akciách voľné ruky, preto k nej pridala dlhé ucho. Jej vzhľad je zrejme

inšpirovaný jazdením na koni – prešívané sako aké sa pri jazde nosilo a ucho z kovového retiazku a spletanej kože je odkazom na postroj. [2]

Obrázok 7 – model *Chanel 2 55* v čiernom prevedení z jahňacej kože [10]

Obrázok 8 – model *Lady Dior* v bielom prevedení z jahňacej kože [12]

Dior

V roku 1995 obdarovala francúzska prvá dáma Bernadette Chirac princeznú Dianu kabelkou od značky Dior (obr. 8), pri príležitosti navštívenia výstavy v Grand Palais

v Paríži. Výstava bola sponzorovaná LVMH Group, ktorú aj dnes vlastní Dior. Kabelka so vzorom prešívanej kože *cannage* s hojdajúcimi sa prívieskami s písmenami D,I,O,R je údajne inšpirovaná stoličkami Napoleona III., ktoré Dior použil vo svojej úplne prvej módnjej prehliadke v roku 1947. Princezná Diana si od výstavy kabelku objednala v každej verzii aká sa vtedy vyrábala a často s ňou bola zachytená na fotografiách. O dovedy nepopulárnu kabelku bol zrazu tak obrovský záujem verejnosti, že Dior verziu kabelky pomenoval *Lady Dior* podľa princeznej Diany. [11]

Bottega Venetta

Tkaná kabelka značky Bottega Venetta je zhotovená technikou *Intrecciato*, ktorá pripomína tkaný plátnový vzor. Technológia bola vytvorená touto značkou v 60.rokoch aby bola tenká koža pevnejšia a odolnejšia na použitie v doplnkoch. Až dodnes dodáva väčšine produktov tejto značky typický vzhľad.

Obrázok 9 – kabelky z tkaného materiálu *Intrecciato* [13] [14]

Longchamp

Skladacia cestovná taška *Le Pliage* z roku 1993 pomenovaná z francúzskeho výrazu “zložiť” sa dodnes vyrába v rôznych veľkostiach a farbách. Je veľmi ľahká, pevná, z odolného plátna a koženou rukoväťou a dá sa poskladať na veľkosť obálky (obr. 10). Vymyslel ju Philippe Cassegrain, syn zakladateľa spoločnosti Longchamp na svojej ceste z Japonska. Inšpiroval sa japonským umením origami. [15]

Obrázok 10 – Model *Le Pliage* v čiernom prevedení [16]

4 Potreby nositeľa a kabelky určujúce jej tvar - hľadanie tvarov a navrhovanie

Keďže primárnym impulzom k vytvoreniu tejto kolekcie bola osobná frustrácia nad nefunkčnosťou prístupných kabeliek a tašiek, návrhy vznikali na základe osobných skúseností a to vlastných alebo opýtaných jednotlivcov. Boli zozbierané odpovede na otázky typu: “Čo pre teba znamená ideálna kabelka? Čo sa do nej musí zmestiť a čo od nej očakávaš? Čo sa bežne nachádza v tvojej kabelke? Kam a ako sa zbalíš na krátku cestu? “.

Opýtané v bežnej konverzácii boli prevažne ženy, pracujúce, študujúce alebo spadajúce do oboch kategórií, so zameraním sa na rôzne povahy, štýl obliekania a každodenný život a teda potreby. Pri rozoberaní tašiek určených na cestovanie a do práce bolo zamerané rovnako na ženy ako aj na mužov. Celková snaha bola získať náhľad do spôsobu používania jednotlivých predmetov a na základe toho hľadať ideálne tvary.

Bol vytvorený “antimoodboard” (obr. 11), ktorý poukazuje na situáciu, ktorej bola snaha sa vyhnúť. Plné ruky predmetov, často až zbytočné prevážanie vecí, neschopnosť usporiadať si veci a chaos v neporiadku. Väčšinou sú týchto vlastností vinné najmä ženy a ľahko si v bežnom dni môžeme túto situáciu všimnúť, keď má niekto v rukách naraz kabelku s osobnými vecami, tašku na notebook a k tomu plátennú tašku s obedom. Pričom tieto tri by sa ľahko mohli zlúčiť do jednej a vďaka členeniu si tak veci upratať.

Víziou kolekcie boli tašky, ktoré sú funkčné a praktické ale nie sú športové, pôsobia elegantne a sofistikovane a aj jednotlivé prvky vzhľadu majú využitie. Išlo o vytvorenie predmetov, ktoré nutne nekričia svojím vzhľadom, nakoľko majú svoje čestné miesto na ramene nositeľa. Tak ako má byť praktický predmet sám tak aj jeho možnosť nosenia. Farebnosť vychádza z neutrálnych farieb, ktoré je možné ľahko kombinovať s rôznymi odevmi, s farebnými prvkami, ktoré čerpajú z výtvarnej inšpirácie. Voľnočasové tašky sú vzhľadom viac hravé, cestovná taška a ruksak väčšou farebnosťou evokujú radosť z cesty na ktorú ideme.

Obrázok 11 – Antimoodboard [17]

Hlavným zvoleným materiálom bola trieslom činená hovädzia koža v troch rôznych variantoch. Čierna hladenica v hrúbke 1,2 – 1,4 mm, farbená prírodnými farbami, prírodná hladenica 1,5 – 2 mm a prírodná hladenica 1,2 – 1,4 mm. Použitá bola vždy polka čo predstavuje polovicu celej kože zvierťa a obsahuje väzovú časť, krupón – chrbtovú časť a kraje – slabiny. Prírodná hladenica bez úpravy časom mení svoje vlastnosti a vytvorí sa na nej patina.

Koželužska výroba je súbor mechanických a chemických operácií, ktoré spôsobujú zmeny vlastností surovej kože. Výsledkom týchto procesov je useň. Konkrétne postupy závisia na surovej koži a výslednému použitiu. Vyčiňovanie kože je proces vytvrdzovania kože za použitia rastlinných činidiel, solí chrómu alebo iných látok. Činenie trieslom je spôsob rastlinného činenia kože. Jedná sa o jeden z najstarších spôsobov činenia. Triesloviny nemajú presne stanovené chemické zloženie, najčastejšie sa používajú triesloviny z kôr a listov, ktorých chemické

zloženie odpovedá zlúčenine viac nasýtených fenolov. Sú stanovené kritériá, ktoré by koža upravená na useň mala spĺňať. Je to zvýšená odolnosť voči mikroorganizmom, zvýšená hydrotermálna stálosť a chemická stabilita. Schopnosť zachovať si vlastnosti v suchom stave a tvoriť pevný, ohybný materiál. [1]

4.1. Výtvarná inšpirácia

Výtvarná inšpirácia tejto kolekcie pochádza zo slovenských a československých stavieb inšpirovaných ľudovou architektúrou. Hlavné diela, ktoré sa stali zdrojom inšpirácie boli tri budovy Grand Hotelu Kempinski High Tatras a diela Dušana Jurkoviča. Bol vytvorený druhý moodboard (obr.12) sústredený na detaily stavieb. Inšpiráciou sa stali aj obyčajné budovy zachované v tomto štýle ozdobnosti, nielen významné architektonické diela. Hlavnými prvkami inšpirácie je členenie budov, použitie dreva ako prírodného materiálu, ozdobné členenie v ploche a farebné detaily a pruhovanie.

Obrázok 12 – Inšpirácia k výtvarnému spracovaniu [19]

4.1.1. Dušan Jurkovič

Dušan Samuel Jurkovič bol slovenský architekt, dizajnér a etnograf. Narodený v roku 1868 do národoveckej rodiny. Jeho otec bol spoluzakladateľom Matice slovenskej a starý otec založil Gazdovský spolok v Sobotišti, čo bolo prvé úverové združenie na európskom kontinente.

Po štúdiu gymnázia v Šoproni pokračoval na štátnej škole remesiel vo Viedni kde študoval stavebný odbor pod vedením profesora Rudolfa Feldschareka. Po štúdiu pracoval u architektov Blažej Bullu v Martine, ktorý sa sám inšpiroval ľudovou architektúrou a u Urbánka vo Vsetíne, kde ako prvý na východnej Morave použil prvky nasledujúceho obdobia secesie a študoval valašské ľudové stavby. [20] Od roku 1896, keď sa stal samostatným architektom, navrhol vojenské cintoríny v ľudovom štýle. V roku 1919 sa stal prednostom Pamiatkového úradu v Bratislave a tak mal možnosť zachraňovať slovenské zámky a hrady. Vo svojej tvorbe čerpal z ľudovej kultúry, svoj osobitný štýl tvoril spojením viedenskej a britskej moderny. Inšpiráciu hľadal v hnutí Arts and Crafts. Bratislavská univerzita mu v roku 1938 udelila čestný doktorát a v roku 1946 získal titul národný umelec, od roku 1964 sa udeľuje Cena Dušana Jurkoviča. [21]

Dielo

Vila Jurkovič

Rodinná vila je významnou Brnenskou pamiatkou z prelomu 19. a 20. storočia. Jurkovič bol ovplyvnený hnutím Arts and Crafts a stavba vychádza z typu cottage anglickej architektúry a teda návrat k tradičnému štýlu bývania a k remeslu.

Pustovne na Radhošti

Turistické útulne v lyžiarskom stredisku, drevené budovy spájajúce secesné prvky s ľudovým stavebníctvom. Areál je tvorený ubytovňou Maměnka, jedáleň Libušín, Stará pustovňa a Kuželna a Zvonička, ktoré sa nedochovali.

Kúpeľné budovy v Luhačovicích

Jurkovičov dom je jednou z prvých stavieb, ktorú Jurkovič v Luhačovicích vytvoril. Vznikla prestavbou z Janovho domu z 18.storočia. Celá budova bola obohatená o pestrofarebnú maľbu zvonka aj zvnútra, preto bol dom vo svojom období nazývaný farebnou rozprávkou a dodnes je dominantou Luhačovic. Momentálne sa používa pre kúpeľných hostí.

Rekonštrukciou Kuchynského domu na obytnú vilu v lesnatom svahu nad Janovým domom vznikla stavba Chaloupka. Murované prízemie je skombinované so zrubovou drevenou nadstavbou s balkónmi. Strecha so zalomenými vikiermi a štípmi sa podobá na Jurkovičov dom vďaka silným prvkom karpatskej architektúry. Dnes slúži ako ubytovacia kapacita.

Sluneční lázne postavil Jurkovič v roku 1903 a skladajú sa zo vstupnej budovy a otvorenej kabínky s bielymi plachtovými závesmi lemujú strany bazénu, kde sa konali plavecké závody. Na terasách boli drevené posteľe avšak dnes je objekt pamiatkovo chránený, konajú sa len prehliadky tejto stavby. [21]

4.1.2. Grand Hotel Kempinski High Tatras

Hotel je situovaný na brehu Štrbského plesa vo Vysokých Tatrách. Skladá sa z troch historických budov – Jánošík z roku 1892, Kriváň z roku 1906 a Hviezdoslav z roku 1923. Predstavujú rôzne architektonické obdobia od historického až po moderný štýl 20.rokov 20. storočia.

Stavanie na brehu Štrbského plesa začalo už v roku 1872 postavením súkromnej poľovníckej chatky Jozefa Szentiványiho, zakladateľa Štrbského plesa. Chatka bola situovaná na južnom brehu jazera a pôvodne mala slúžiť len ako prístrešok kde by mohol s priateľmi pri svojich potulkách prespať. Išlo o jednoduchý zrub, o ktorý malo ihneď záujem čoraz viac návštevníkov či už na nocľah alebo občerstvenie. Bola preto vystavaná prvá ubytovňa, chata, ktorá sa stala základom pre osadu Štrbské Pleso. Chatka fungovala do roku 1892, nakoľko si vtedy Jozef

Szentiványi postavil honosnejšiu Jozefovu vilu. Na mieste tohoto objektu stojí dnes Grandhotel Kempinski High Tatras, presnejšie asi jeho Lobby Lounge a Bar. [22]

Na južnom brehu jazera bol postavený v roku 1879 Hotel Štrbské pleso, pôvodne len so štyrmi izbami a v roku 1892 k nemu pristavali poschodovú reštauráciu s terasou odkiaľ návštevníci obdivovali panorámu západnej časti Vysokých Tatier od Kriváňa po Končistú. Tento hotel ustúpil v roku 1905 v prospech výstavby nového Grandhotela, ktorý od roku 1919 niesol pomenovanie Kriváň.

Najstaršou budovou je Jánošík. Meno Jánošík získala až po vytvorení Česko-Slovenska, pôvodne teda Jozefova vila. Romantická malá vila ozdobená maľbami a rytinami na fasáde slúžila predovšetkým členom rodu Habsburgovcov a Koburgovcov. K budove boli pripojené ďalšie a hotel sa radil medzi tri grand hotely v Tatrách. Projekt navrhol Guido Hoepfner a Géza Gyorgyim v období Belle époque, keď prevládal secesný štýl, čo sa na návrhu budovy odzrkadlilo. Grand Hotel Hviezdoslav nesie meno po najväčšom slovenskom básnikovi a interiér hotela je navrhnutý v rondo-kubistickom štýle, ktorý bol v čase vzniku budovy národným štýlom. Od roku 1953 sa hotelový komplex využíval ako sanatórium avšak kvôli chátrajúcemu stavu bolo zatvorené.

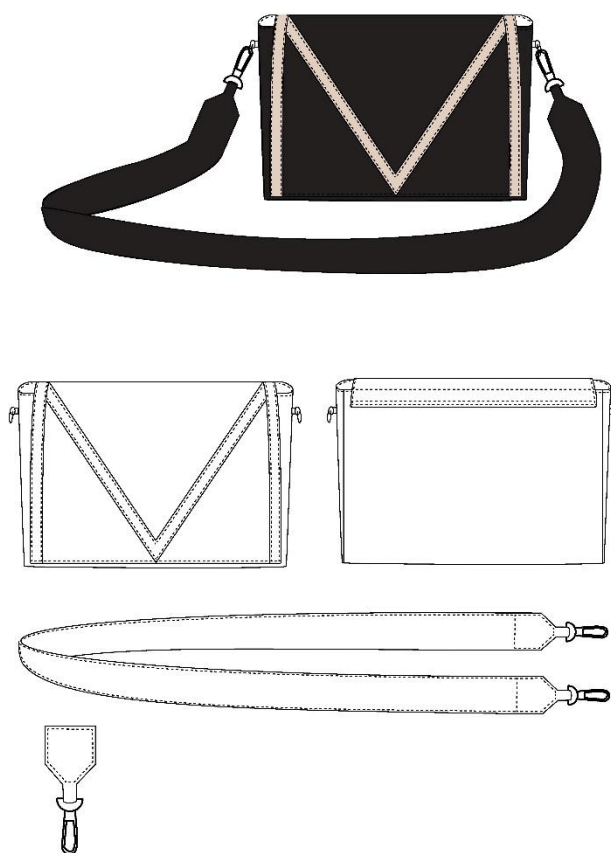
V rokoch 2003 – 2009 prebehla rekonštrukcia, ktorú pripravil Peter Černo. Cieľom bolo premeniť historicky chránené budovy na luxusný hotel, pri úprave sa čo najviac priblížiť k pôvodnému historickému vzhľadu. [23]

5 Tvorba kolekcie kabeliek

5.1. Model 1

Malá kabelka, do ktorej sa zmestí celý svet. Pri tvorbe dostala pracovné pomenovanie *Hermionina kabelka* podľa kabelky, ktorá sa objavila v siedmej časti filmu Harry Potter a Dary Smrti. Vo filme sa do kabelky zmestil stan s niekoľkými izbami. Išlo samozrejme o kúzlo, ktoré bola snaha vytvoriť aj v našej realite.

Návrh a konštrukcia

Obrázok 24 – Model 1, návrh a technický nákres modelu 1

Kabelka hranatých tvarov s klopou a magnetickým zapínaním, s dlhým koženým popruhom, ktorý sa na kabelku pripevňuje pomocou karabíny. Predný diel

a klopa sú prešité pásmi kože. Použitý materiál je čierny useň a pásy prírodnej hladenice. Spojie vznikajú podlepením dielov kaučukovým pomocným lepidlom a následným prešitím polyesterovou priemyslovou niťou jemnosti 30tex. Pred zošivaním sa hrany z rubovej alebo lícovej strany, podľa použitého švu, zrežú tenkým nožom pre stenčenie šijacej plochy. Viditeľné hrany sa zarovnávajú a začisťujú pomocou dreveného hladítka a priesvitnou farbou určenou na zalakovanie hrán.

Strih kabelky sa skladá z dvoch obdĺžnikov, ktoré tvoria predný a zadný diel a obdĺžnikového pásu, ktorý tvorí dno a strany. Predný diel je zdobený pásmi kože, prišitými chrbtovým švom a obsahuje vložený magnet určený na zatvorenie kabelky. Predný a zadný diel sú na stredový pás upevnené chrbtovým švom. Švová záložka je zahnutá a prilepená smerom dovnútra kabelky. Dno je vystužené pre dodatočné spevnenie.

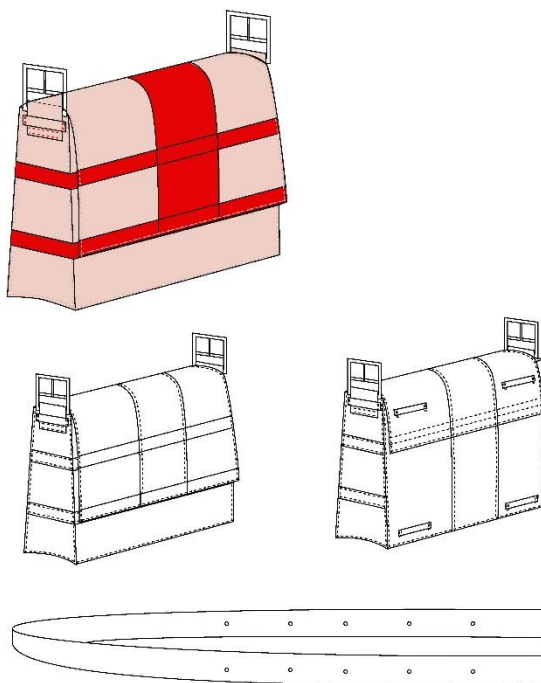
Klopa sa skladá z dvoch dielov kože, ktoré sú zošité chrbtovým švom. Na vrchnej časti sú chrbtovým švom prišité pásy kože. Spodná časť klopy má všitý magnet určený na zatváranie kabelky. Na zadný diel je prišitá preplátovaným švom.

Vrchný lem kabelky je zvnútra začistený pásom kože, ktorý začisťuje aj červenú saténovú podšívku. Vnútro kabelky obsahuje vrečko s kovovým zipsom. Na hranách kabelky sa nachádza niklový krúžok, slúžiaci na upevnenie ramienka. Ramienko je tvorené dvoma pásmi kože zošitým chrbtovým švom a na oboch stranách je zakončené karabínou.

5.2. Model 2

Všestranná kabelka, ktorá sa dá zmeniť na ruksak. Pomocou dlhého ramienka s opaskovým zapínaním je jeho dĺžka variabilná. Pripnutím na zadný diel sa z kabelky stane ruksak.

Návrh a konštrukcia

Obrázok 25 – Model 2, návrh a technický náčrt

Na kabelku bola použitá prírodná hladená koža a pásy červenej kože. Je krabicového tvaru s magnetickým zapínaním a variabilným nosením ako kabelka s rôznou dĺžkou ramienka alebo ako ruksak. Pri ručnom šití bola použitá červená sedlárska niť, na strojové šitie bola použitá multiflamentárna niť jemnosti 20tex.

Strih kabelky tvoria dva rovnaké obdĺžniky, ktoré tvoria predný a zadný diel, dva obdĺžniky ktoré tvoria hrany a obdĺžnikové dno. Diely sú spojené chrbtovým švom. Hrany kabelky sú začistené pomocou hladítka a farbou na hrany. Všetky diely sú prešité pásmi červenej kože, ručným chrbtovým švom. Pred ručným šitím sú 4 bodovým dierovačom vyseknuté diery na uľahčenie šitia.

Klopa kabelky je tvorená dvomi dielmi kože so všitým magnetom. Na zadný diel je pripevnená preplátovaným švom. Na hranách kabelky je ručným šitím upevnená kovová opasková spona, ktorá slúži na upevnenie ramienka. Ramienko sa dá nosiť v ľubovoľnej dĺžke. Je tvorené pruhom kože a popruhom. Pomocou dierovača sú v ňom vytvorené opaskové diery a hroty, slúžiace na upevnenie na nosenie ako ruksak.

Na zadnom diele sa nachádzajú kožené ušká pripevnené ručným šitím, pre možnosť upevnenia ramienka a vytvorenie ruksaku. Horný lem kabelky je začistený pruhom kože, ktorý je prišitý chrbtovým švom a začisťuje aj červenú saténovú podšívku z polyesteru. Vnútro kabelky obsahuje vrečko s kovovým zipsom.

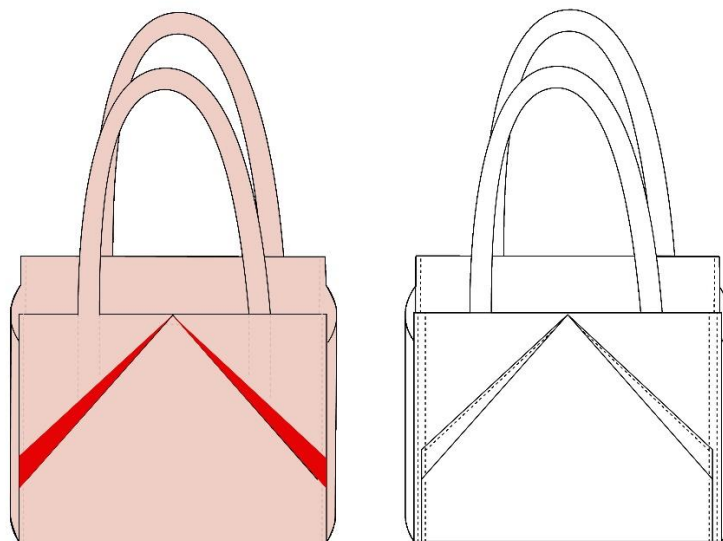
5.3. Model 3

Kabelka prispôbená na náročný pracovný či školský deň. Pri tvorbe boli zohľadnené všetky možné situácie a miesta, ako sa kabelka dá použiť. Je pripravená odniesť veci ako notebook, krabičku na obed, fľašu s vodou, osobné veci, diár, dokumenty vo formáte A4 a zostáva v nej priestor aj na malý nákup, knihu, alebo topánky na prezutie. Vnútro kabelky obsahuje členenie s piatimi samostatnými priečkami, ktoré umožňujú ukladanie si vecí.

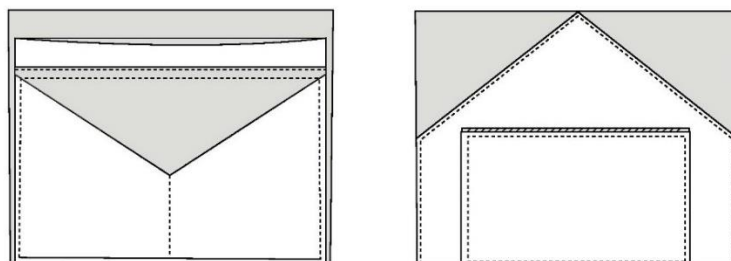
Návrh a konštrukcia

Kabelka je tvorená predným a zadným dielom obdĺžnikového tvaru, na ktorých sú z rubovej strany ručným švom upevnené ramienka tvorené dvoma pruhmi kože spojenými chrbtovým švom. Na prednom diele sa z vonkajšej strany nachádza kožené vrečko so špicatím tvarom, ohraničené pruhom červenej kože podšité červeným saténom. Bočné hrany sú znížené o 4cm, začistené lemovacím švom. Hrany a dno sú s predným a zadným dielom spojené preplátovaným švom.

Vnútorne členenie obsahuje štyri vrecká. Na prednom diele je vrecko na A4 a na ňom je upevnené dvojité vrecko so šikmým skosením. Na zadnom diele je vrecko na formát A4 a malé vrecko na zips. Hrany priečinkov sú začistené lemovacím švom. Vnútro kabelky je podšité červeným saténom.

Obrázok 26 – Model 3, návrh a technický náčrt

Obrázok 27 – Model 3, technický náčrt vnútorného členenia

5.4. Model 4

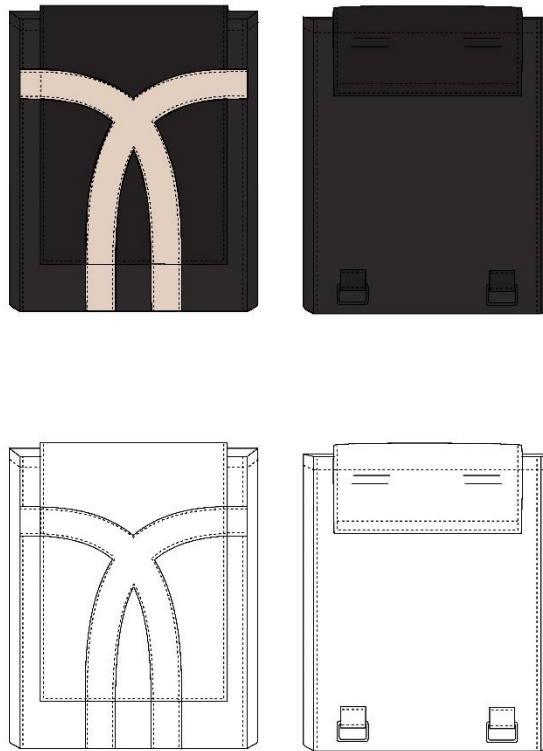
Aktovka zapadá rovnako do školského študentského života ako aj do elegantného pracovného prostredia. Tento vzhľad je podporený najmä materiálom prevedením. Ruksak je vytvorený tak aby jeho používanie bolo čo najjednoduchšie, má typický tvar aktovky, čo samotné evokuje pracovné prostredie.

Návrh a konštrukcia

Aktovka je ušitá z čiernej hladnice a pruhmi prírodnej hladnice. Skladá sa z dvoch obdĺžnikových tvarov, ktoré tvoria predný a zadný diel a obdĺžnikového pásu, ktorý tvorí dno a strany. Diely sú spojené preplátovaným švom.

Aktovková klopka je tvorená dvoma dielmi kože zošitými chrbtovým švom. Na prednej časti je chrbtovým švom uchytенý krížový tvar z prírodnej hladnice. Tvar ďalej nadväzuje na prednom diely aktovky. Na spodnej strane klopy je magnetové zapínanie, druhý spoj je na lícovej strane predného dielu. Na zadný diel je klopka prišitá preplátovaným švom. V chrbtovej časti je na klope vyrezaný otvor na ramienka. Otvor je zošitý do skoseného tvaru, kvôli anatómii chrbtu a ruksakovým ramienkam. Ramienka s nastaviteľnou dĺžkou sú tvorené popruhom a kožou. Na zadnom diele sú upevnené na kovovej vsuvke.

Vnútro aktovky je podšité červeným saténom a začistené lemovacím švom. Obsahuje kožený pásik s kovovou karabínkou na vrecko, či kľúče.

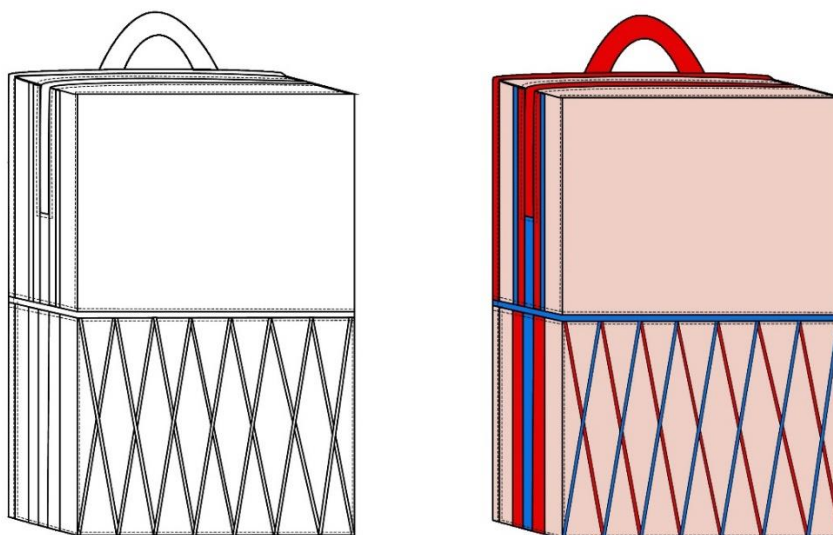
Obrázok 28 – Model 4, návrh a technický nákres

5.5. Model 5

So záujmom o cestovanie, znižujúcimi sa cenami za letenky sú krátke výlety čím ďalej bežnejšie. Pravidlá leteckých spoločností o veľkosti batožiny sú však stále prísnejšie. Ruksak, do ktorého sa nenáročný cestovateľ zbalí na víkend bez problémov, však tieto hraničné podmienky spĺňa. Väčšinou sa jedná o rozmery 40x30x20 cm. [44]

Detaily na ruksaku slúžia aj prakticky, za ozdobné pruhy kože je možné narychlo zastrčiť dokument, ktorý by sa musel inak za chvíľu pri opätovnej kontrole na letisku znovu vytiahnuť.

Návrh a konštrukcia

Obrázok 29 – Model 5, návrh a technický nákres

Ruksak je celkovo tvorený troma priečkami. Celé vnútorné členenie je vytvorené podšívkou. Zadný, úzky diel po celej šírke a výške určený na dokumenty či notebook je tvorený šírkou zipsu, ktorý je na predný a zadný diel pripevnený preplátovaným švom. Vnútro je podšité červenou podšívkou.

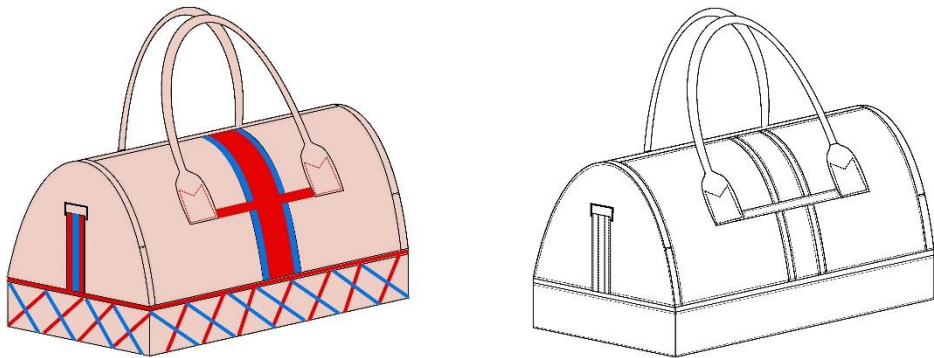
Horný diel je otváraný z vrchu a bokov. Je tvorený predným dielom a pásom tvoriacim vrch a strany priečinku. Diely a zips sú zošité preplátovaným švom. Zips je vložený do vyrezaného otvoru v páse na vrchu a po stranách.

Spodná časť je tvorená dnom, predným dielom a hranami. Na prednom diele sú prišité voľné pásy kože, čím je vytvorený dodatočný malý odkladací priestor. Pomocou zipsu je možné diel celý otvoriť a vyklopiť. Zadná chrbtová časť ruksaku má na spodnej časti ručne prišité kovové vsuvky na prichytenie ramienok. Ramienka sú tvorené červeným popruhom a majú nastaviteľnú dĺžku.

5.6. Model 6

Šiestym modelom kolekcie je cestovná taška. Umožňuje to najefektívnejšie zbalenie sa s využitím všetkého priestoru, vďaka ľahkému prístupu do všetkých častí. Skladá sa z dvoch častí, ktoré sa dajú úplne otvoriť a tak je možné tašku rozložiť na plochu.

Návrh a konštrukcia

Obrázok 30 – Model 6, nákres a technický návrh

Taška je tvorená dvomi priečkami. Spodný diel je zošitý chrbtovým švom. Je zdobený voľnými pruhmi farebnej kože, ktoré sú uchytené len bodovo a vytvárajú dodatočný priestor. Dva kovové zipsy sú prišité preplátovaným švom.

Horný diel je tvorený dvomi obdĺžnikmi, na ktorých je upevnená rukoväť. Rukoväť tašky je tvorená pásom kože s všitou šnúrou. Konce rukoväte sú obdĺžnikového tvaru, ktorým sú ručne prišité na predný a zadný diel. Strany tašky tvoria polkruhy s našitým voľným pásom kože a kovovou vsuvkou na upevnenie ramienka. Keďže jednotlivé časti horného priečinku sú spojené len zipsom, celá horná časť sa dá otvoriť na jednotlivé diely.

6 Fotodokumentácia

Obrázok 32, 33 – Model 1

Obrázok 34 – 36 – Model 2

Obrázok 37 – 39 – Model 3

Obrázok 40, 41 – Model 4

Obrázok 42 – Model 5

Obrázok 43 – Model 6

7 Záver

Cieľom tejto bakalárskej práce bolo navrhnuť a zhotoviť kolekciu ruksakov a kabeliek so zameraním na rôzne potreby nositeľa. Tento cieľ bol splnený s konečným počtom výrobkov šesť. Pôvodným zámerom tvorby boli kabelky, avšak zamýšľaním sa nad funkčnosťou a praktickosťou sa pri tvorbe dospelo k zapojeniu ruksakov ako súčasťou kolekcie. Až príliš často zaznela na otázku „Aká je tvoja ideálna kabelka?“ práve odpoveď „ruksak“.

Proces navrhovania prebiehal v niekoľkých krokoch – od osobných názorov a predstáv o ideálnych vlastnostiach kabelky, využívanie skúseností jednotlivcov po pretvorenie výtvarného spracovania do funkčných prvkov. Zistila som, že čo ja považujem za ideálne a nutné, tak nemusí platiť aj u druhých ľudí. Dôležité preto bolo zamýšľať sa nad dizajnom tak aby nič nechýbalo jednému a zároveň niečo nezavadzalo druhému. Kabelky a ruksaky, ktoré boli vytvorené majú byť ideálne, prispôsobivé a vhodné do každej príležitosti. Tieto vlastnosti budú môcť byť plne testované až pri samotnom nosení.

Najnáročnejšou fázou celej práce bola práve výrobná časť. Počiatočné malé skúsenosti a znalosti o spracovaní kože boli niekoľko násobne prevýšené záujmom a túžbou o vytvorenie tejto kolekcie, osobným odhodlaním a neposledne o chuť o osvojenie si tejto zručnosti. Toto sťaženie, mi preto nedovolilo dotiahnuť prevedenie na takú úroveň ako som si pred začiatkom práce stanovila.

Pri vývoji jednotlivých produktov sa prišlo na skutočnosti a chyby, s ktorými sa v úvode nerátalo. Keďže koža sa nedá opakovane prešívaf bez viditeľnosti pôvodných švov a dier tak ako tomu je pri väčšine textílií, pri akejkolvek chybe sa diely museli rezať znovu. S výrobou každého nasledujúceho kusu a rastúcou skúsenosťou boli nájdené preferované postupy pre prácu s kožou, ktorými by sa v opakovanej výrobe dalo chybám vyhnúť.

8 Použitá literatura

[1] WILCOX, Claire. *Bags*. Pbk. ed. London: Distributed in North America by Harry N. Abrams, 2008. ISBN 9781851775361.

[2] KYBALOVÁ, Ludmila. *Doba turnúry a secese*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2006. Dějiny odívání. ISBN 80-7106-142-5.

[3] Medieval Liripipe - Country Life - Picture Library. *Country Life - Picture Library* [online]. Copyright © Country Life [cit. 17.04.2019]. Dostupné z: <http://www.countrylifeimages.co.uk/Image.aspx?id=fa5ab8d3-688f-400d-9fcc-3a048dbf2aae&rd=2|%20headwear||1|20|18|150>

[4] Chatelaine | Banks Durham, Joseph | V&A Search the Collections. *Search the Collections | Victoria and Albert Museum* [online]. Copyright © Victoria and Albert Museum, London [cit. 13.04.2019]. Dostupné z: <http://collections.vam.ac.uk/item/O115481/chatelaine-banks-durham-joseph/>

[5] Hermes Birkin Bag vs Kelly Bag: How to Know the Difference - Yoogi's Closet Blog. *Buy, Sell & Consign Used Designer Luxury Items - Yoogi's Closet* [online]. Copyright © 2008 [cit. 12.04.2019]. Dostupné z: <https://www.yoogiscloset.com/blog/hermes-birkin-bag-vs-kelly-bag/>

[6] Keepall Bandoulière 55 Damier Ebene - Personalisation | LOUIS VUITTON ®. [online]. Dostupné z: <https://us.louisvuitton.com/eng-us/products/keepall-bandouliere-55-damier-ebene-000700>

[7] Speedy 30 Monogram - Handbags | LOUIS VUITTON ®. [online]. Dostupné z: <https://us.louisvuitton.com/eng-us/products/speedy-30-monogram-008784>

[8] Gucci Bamboo Ostrich Top Handle Bag - Farfetch. *Object moved* [online]. Dostupné z: <https://www.farfetch.com/cz/shopping/women/gucci-bamboo-ostrich-top-handle-bag-item-12423292.aspx>

[9] GUCCI "Jackie O Bouvier" Cream Canvas and Brown Leather Hobo Shoulder Bag at 1stdibs. *1stdibs: Antique and Modern Furniture, Jewelry, Fashion & Art* [online]. Copyright © 1stdibs, Inc. 2019 [cit. 12.04.2019]. Dostupné z: https://www.1stdibs.com/fashion/handbags-purses-bags/shoulder-bags/gucci-jackie-o-bouvier-cream-canvas-brown-leather-hobo-shoulder-bag/id-v_4259181/

[10] Aged Calfskin & Gold-Tone Metal Black 2.55 Handbag | CHANEL. *CHANEL Official Website* [online]. Dostupné z: <https://www.chanel.com/us/fashion/p/A37586Y04634C3906/2-55-handbag-aged-calfskin-gold-tone-metal/>

[11] Princess Diana Lady Dior Bag | The Story Behind The Iconic Handbag. *The latest fashion & beauty trends, opinion, celebrity news | Marie Claire* [online]. Copyright © Copyright TI Media Limited. All rights reserved. [cit. 09.04.2019]. Dostupné z:

<https://www.marieclaire.co.uk/fashion/princess-diana-lady-dior-bag-515255#67UJBIAZMq1pXrzo.99>

[12] Lady Dior lambskin bag - Bags - Women's Fashion | DIOR. [online]. Dostupné z: https://www.dior.com/en_us/products/couture-CAL44550_No_U-lady-dior-lambskin-bag

[13] [online]. Dostupné z: <https://www.matchesfashion.com/intl/products/1247601>

[14] [online]. Dostupné z: <https://www.neimanmarcus.com/en-cz/p/bottegaveneta-veneta-small-crossbody-bag-blue-prod163390255?eVar4=You%20May%20Also%20Like>

[15] The history behind the hero: Longchamp Le Pliage. *Harper's BAZAAR - Your Source for Fashion Trends, Beauty Tips, Pop Culture News, and Celebrity Style* [online]. Copyright ©2019 Hearst UK is the trading name of the National Magazine Company Ltd, 30 Panton Street, Leicester Square, London, SW1Y 4AJ. Registered in England. All Rights Reserved [cit. 09.04.2019]. Dostupné z: <https://www.harpersbazaar.com/uk/people-parties/bazaar-at-work/news/a36487/the-history-behind-the-hero-longchamp-le-plier/>

[16] [online]. Dostupné z: <https://www.bloomingdales.com/shop/product/longchamp-le-plier-medium-nylon-tote?ID=641312>

[17] Antimoodboard - zľava doprava: Bedouin Woman Carrying Water Jars John Singer Sargent 1891;

Slovenka s dieťaťom. Dostupné z: <https://www.obnova.sk/clanok/igor-grossmann-okno-domova>;

Kozmetická lyžica. Maľované drevo, Egypt 18- 19. Dynastia cca 1338-1186 pnl. Louvre, *Egypt Museum* [online]. Dostupné z: <https://egypt-museum.com/post/166151223891/cosmetic-spoon>

Women carrying houses, Brian Kershisnik, Dostupné z: <https://kershisnikprints.com/products/women-carrying-houses>

Hermionina kabelka, Kabelka Hermiony Grangerové | Fantasyobchod.cz. *Vše pro milovníky fantasy a sci-fi | Fantasyobchod.cz* [online]. Copyright © 2005 [cit. 17.04.2019]. Dostupné z: <https://www.fantasyobchod.cz/kabelka-hermiony-grangerove-p-5928.html>

Valentine Card, The Congressional Union for Woman Suffrage sent this valentine to President Woodrow Wilson in 1916. 14 Wonderfully Sassy Vintage Valentines From Suffragists. *BuzzFeed* [online]. Copyright © 2019 BuzzFeed, Inc. [cit. 09.04.2019]. Dostupné z: https://www.buzzfeed.com/hannahjewell/wonderfully-sassy-suffragette-valentines?utm_term=.mlqVa1A1v&sub=3668551_4984529

[18] VYSKOČILOVÁ, Gabriela – ORLITA, Alois – SOUČKOVÁ, Magda – ŠEVČÍK, Richard. 2016. *KŮŽE, USEŇ, PERGAMEN*. Vyd.Brno: Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita

[19] Inšpirácia k výtvarnému spracovaniu

zľava doprava, prvá rada: Grand Hotel Kempinski High Tatras, Strecha vežy, [online]. Dostupné z: <http://www.gleeoflife.eu/2015/09/grand-hotel-kempinski-high-tatras.html>

Mamenka, *Pustevny.cz - Oficiální stránka Pusteven a okolí* [online]. Copyright © [cit. 09.04.2019]. Dostupné z: <https://www.pustevny.cz/wp-content/uploads/2018/06/mamenka.jpg>

Vila Jurkovič, detail, The Moravian Gallery in Brno - Jurkovič House. *Moravská galerie v Brně - Úvodní strana* [online]. Copyright © 2010 Moravská galerie v Brně [cit. 09.04.2019]. Dostupné z: <http://www.moravska-galerie.cz/moravska-galerie/navsteva-mg/budovy-mg/jurkovicova-vila.aspx?lang=en>

Druhá rada: Zámok v Novom Meste nad Metují, spojovací most, Slovenští architekti v českých zemích: Dušan Samo Jurkovič | Archinfo.sk. *Archinfo.sk - architektúra a architekti na Slovensku* [online]. Dostupné z: <https://www.archinfo.sk/diskusie/slovensti-architekti-v-ceskych-zemich-dusan-samo-jurkovic.html>

Grand Hotel Kempinski High Tatras, [online]. Dostupné z: <http://www.gleeoflife.eu/2015/09/grand-hotel-kempinski-high-tatras.html>

[20] URBÁNEK Michal - Lysá hora. [online]. Copyright © [cit. 09.04.2019]. Dostupné z: <http://www.lysahora.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=53673>

[21] BOŘUTOVÁ, Dana. *Dušan Jurkovič: architekt a jeho dům*. V Brně: Moravská galerie, 2010, 135 s. ISBN 978-80-7027-217-6.

[22] SÝKORA, Michal - CHUDÝ, Peter - KOVÁČ, Martin. 2017. *História Štrbského plesa 1*. Štrbské noviny ISSN 2453-6482, 2016 – 2017,

[23] HN magazín: Zo zničenej ruiny urobili najluxusnejší hotel Tatier. *HNstyle - najzaujímavejšie informácie z lifestyle* [online]. Dostupné z: <https://style.hnonline.sk/hn-magazin/554922-hn-magazin-zo-znicenej-ruiny->

Obrázky 24 – 30, 32 – 43 : vlastné

[44] Batožina. *Official Wizz Air website | Book direct for the best prices* [online]. Copyright © 2004 [cit. 09.04.2019]. Dostupné z: <https://wizzair.com/sk-sk/informacie-a-sluzby/cestovne-informacie/batozina#/>